

"Kinds words can be short and easy to speak but their echoes are truly endless"-

Mother Teresa

Sách Thôn Y Hoang Đồi ng C B n có ghi v n t t v H i ch ng nh sau: "Đây là ch ng b nh c a ng i t mi ng, m ng môi, i i không x ng. Khi h t l o thì m t la mà lét, ngó tr c ngó sau v i nhi u tà ý; xì xào to nh vào tai ng i nghe. Khi d i trá t i cao đ thì tim đ p nhanh, h i th r n ràng, c p m t láo liên gian d i. D i ri t thành kinh niên, b t tr . Tr ng Lão Danh Y đ ngh ph ng thu c "Á Kh u Li t Đ ng Hoàn" ho c "đ y d i mãi thành điên cho r i".

Con ng i đang s ng vào th i đ i v i k thu t truy n thông nhanh và m nh nh ng s giao t gi a ng i v i ng i có v ít ph n tình c m. B k ch xã h i đ ng nh khuyn khích nh ng i nói làm t n th ng ng i khác. Trên di n đàn công lu n, nh ng m u chuy n tào lao không có xu t x đ c nhi u ng i đ ý. Đ n n i m t c u Giám Đ c Báo chí B ch Cung ph i lên ti ng r ng "Không ai tin i nói c a phát ngôn viên chính th c nh ng m i ng i đ u tin ngu n tin đ a ra t k không tên."

Có ý ki n cho r ng gossip không nh ng đã tr thành m t sinh ho t c a con ng i mà i còn là m t món hàng có giá. Truy n thanh, báo chí, truy n hình và ngay c trên internet đã có bi t bao nhiêu gossip đ lo i, th c gi v m i ng i, t nh ng danh nhân t i ng i không tên tu i. Và ai cùng tò mò mu n nghe, mu n đ c. R i t do "mao tôn c ng". V i các c ta thì "mi ng tr u là đ u câu chuy n". Gi thì tr c khi bàn chuy n doanh th ng, qu c gia đ i s , thiên h có m i phút mách l o chuy n ng i.

Theo Giám Đ c Irvin Kassof c a t ch c Words Can Heal, Mách L o làm t n th ng c tri u ng i M m i tu n l . T ch c này hi n đang qu ng bá m t chi n d ch đ gi m l m đ ng ngôn t , c i thi n dân ch , t o s t ng kính gi a ng i v i ng i và mang l i uy tín cho đ t n c.

Theo k t qu th m dò ý ki n c a Luntz/Lazlo cho t ch c Words Can Heal ngày 17-21 tháng 8 năm 2001 thì: 117 tri u ng i M nghe ho c chia s gossip v ng i khác ít nh t m t ho c hai l n trong tu n; 51 tri u nh n là nói đ i u không hay sau l ng ng i khác m t-hai /tu n; 63 tri u ng i cho hay ng i khác nói x u v mình m t-hai l n /tu n; 68% nói gossip là m t v n n n t i tr ng h c; 79% t i n i làm vi c; 80% trong chính tr ng; 84% trong tin t c truy n thông.

Độc giả Luân Lý Giáo Khoa Thứ tư y câu chuyện đáng suy gẫm sau đây:

“Anh Nhàn ghé học một ngày. Hôm sau đến trường nói với thầy rằng: “Hôm qua con sợ, không đi học được”. Nghiêm ngồi ở cuối lớp, muốn làm cho Nhàn phải phải, đứng dậy mách rằng: “Thầy ạ thầy, anh Nhàn nói dối đấy, hôm qua con trông thầy anh ấy đi câu với một người nữa ngoài bờ sông.” Thầy giáo ngạc nhiên hỏi mình Nghiêm rằng:

“Tao có hỏi mày đâu, mà mày nói? Thầy Nhàn nói dối, có gì đã đành, nhưng mày mách lẻo như thế thì mày là đứa vô học nhá”. Cả lớp nhìn Nghiêm ra đáng kính bực tức. Nghiêm thản nhiên đáp: “Đứa trẻ hay mách lẻo làm cho anh em buồn phải phải là đứa trẻ bướng bỉnh, làm điu đáng kính bực. Ta không nên mách lẻo”.

Đó là bài học đời xưa, bên ta. Mới đây, bên Mỹ, đăng trong tạp chí The Oprah Magazine, thầy Nguyễn Ngọc Sĩ tài danh Oprah Winfrey có tâm sự rằng: “Buồn thân tôi đã biết những lời nói tiêu cực đó có hại như thế nào. Ngay từ khi mới vào nghề, các báo lá cải đã bắt đầu tung ra vô số điếu không thóc vãi tôi. Tôi choáng váng và cảm thấy bị ngược đãi quá nhiều. Và tôi đã hoang phí nhiều số tiền để lo nghĩ rằng không hiểu mình có tin vào những điếu mách lẻo đó không. Tôi sao hỏi ai có thể in những lời vu vạ như vậy hay không? Tôi phải tự mình chi tiền để mua một chiếc áo không kêu gọi người khác phân biệt và bêu chửi. Đó là trường hợp khi tôi ý thức được điếu mách lẻo mà bây giờ tôi hiểu. Khi kể nào đó tung tin thất thiệt về bạn, xin hãy quên nó đi, đứng sa vào cảm bị. Dù dù hình thức một tin đồn lan truyền mới mới hoặc một bản tán phàn nàn của bạn bè, lời thêu dệt của phần nhân sự bắt đầu của người khác hoặc sự loan tin. Khi nói xong sau lưng một người nào đó là học muôn từ rằng học muôn như những học ra thì học yếu kém, không giá trị, không có can đảm nói sự thực. Mách lẻo cũng nói lên cho bạn thân đứng ngơ và cho người khác biết họ là người không đáng tin cậy. Gossip có nghĩa là đã không có can đảm nói những sự thật mà học muôn từ quay ra mách lẻo để học giá trị người ta, điếu mách mà Jules Feiffer gọi là đã phàm một người sát nhân nhá. Nói rõ ra, mách lẻo là một sự giết người do một kẻ ghen ghét thóc học. Chúng ta sống trong một xã hội sống động như những điếu thêu dệt. Hôm nay anh ta mặc quần áo màu gì; cô đó học hò với ai; ai mới đây được học nhá vì quá lăng nhăng tình ái.

Chuyện gì xảy ra nếu ta tỏ ra một gia đình, một quan hệ bạn bè, một đời sống không mách lẻo chen vào?! Chúng ta sống một cách tự nhiên thầy rằng ta sẽ có biết bao nhiêu thì gì để làm nhiều việc ích lợi, quan trọng khác thay vì làm hại người ta. Sẽ có tràn đầy gia đình ta với những chân tình mà bạn bè muôn từ và học hỏi với ta mỗi ngày. Và ta cũng như những người nói có thể học hỏi thì cũng có sự cảm nhận hàn gắn.”

Hội Chứng ‘Ngồi Lê Đồi Mách’

Tác Giả: Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

Chúa Nhật, 08 Tháng 3 Năm 2009 00:39

Và Oprah đã làm theo lời khuyên của người bạn Maya Angelou: “Tôi tin là những lời nói xấu của cô có mặt sẽ biến mất và nếu bạn đừng chúng xâm nhập vào gia đình bạn, trong tâm trí bạn, trong đời sống bạn, chúng sẽ thao túng bạn. Những người nói tiêu cực đó sẽ ngấm vào đời sống bạn và bàn ghế nhà bạn rơi vào da thịt bạn. Chúng là những liều thuốc độc.”

Vậy mách lẻo là gì mà ác hại thế này ?!

Theo tiến sĩ Nguyễn Văn Nam, Mách lẻo là nói cho người khác biết đi u gì; Lẻo có nghĩa nhanh miệng nói những gì không thật. Mách lẻo là nói hoặc bàn tán chuyện riêng tư của người khác với người này người kia, gây nghi ngờ mặt đoàn kết.

Ý kiến chung cho mách lẻo là nói bất cứ điều gì tiêu cực, đúng hoặc sai của một người cho người khác nghe. Nếu người nghĩ khi nói thật với người nào đó thì cũng thật đi. Nói như vậy thì hợp pháp và không sao nhưng vấn đề là người lê mách lẻo và không đúng quy tắc xã hội.

Theo Lisa Kirk, người mách lẻo chuyên môn để chuyện người khác; kẻ vô duyên chỉ nói với mình; người lịch duyệt thì nói nhĩu với bạn.

Jack Canfield, tác giả loạt sách The Chicken Soup for the Soul góp ý “Bằng cách nghĩ và nói thật với người khác, mỗi chúng ta sẽ là một xúc tác cho các cảm nghĩ thật với mình, tăng niềm vui cho người và khích lệ sự hài hòa xã hội. Những buồn thay, những lời tiêu cực với người khác, trở thành một hoặc sau lưng người để nói về họ, sẽ mang lại sự bất vui, làm đau lòng mỗi người. Dù lời họ nói có là sự thật chăng nữa thì khi đi rêu rao, ta đã hình thành giá trị của ta, của người và của tập thể”.

Cách ngôn Tây Ban Nha có câu “ai mách lẻo với bạn thì họ cũng mách lẻo với bạn”.

Trong Thánh kinh ta thấy được: “Nói sai sự thật có hại làm hại thanh danh của người khác là kẻ mách lẻo- Những người Đấng rút buồn lòng đời với kẻ nói xấu sau lưng người khác”.- Psalms 101:5. Và “Biết đi riêng tư dù đúng hay sai của một người mà với vàng kẻ cho người khác nghe là kẻ người lê đồi mách” - Proverbs 11:13.

Hội Chứng ‘Ngồi Lê Đồi Mách’

Tác Giả: Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

Chúa Nhật, 08 Tháng 3 Năm 2009 00:39

Ngồi Giồi là câu chuyện đố đố của người Phật tử với đời. Không Nói Dối, nói trái với sự thật để hời hợt, mà u cầu lợi cho mình. Người nói như thế là mất cả lòng nhân, không xứng đáng là một Phật tử.

Why vậy mà tôi sao người ta hay lăng ba vi vu chuyện như? Các nhà tâm lý, xã hội học và biết bao nhiêu sách báo đã tìm hiểu về chuyện này, để coi tôi sao hay lan truyền, tôi sao có người thích nghe. Có người nói nó như là một thói xấu của tôi trong xã hội khi tôi người giao tiếp với nhau; hoặc vì thói nhân đức của tôi không có thì gặp nhau thì cũng tò mò muốn biết xem người kia ra sao, có gì mới không. Nói chung mục đích kể mách lẻo chuyện là:

- Để chuyện tôi mình là người giao tiếp rành, thành thạo mọi sự việc;
- Để nâng cao vai trò của mình, hoặc lôi cuốn chú ý về mình;
- Để mua sắm hàng hóa tốt hơn giá rẻ hơn của người khác;
- Để tài trí của mình về chuyện tào lao của người khác;
- Để che đậy sự thiếu hụt năng lực của mình;
- Để biết lợi ích của tôi và thù địch với một người;
- Để gieo rắc nghi ngờ giữa mọi người, hy vọng mang phần lợi cho mình
- Để lẻo lòi khi bắt đầu một sự việc, uy hiếp;
- Để gièm pha mình ghét người đó; vì họ điên khùng - Proverbs 10:18; vì họ không có việc gì để làm - Timothy 5:13

Như một kinh nghiệm, mách lẻo cũng đưa tới nhiều hậu quả xấu, cho nên nhân. Và cho kể để tin.

Trong mách lẻo có sự bịa đặt, loan truyền ý tưởng có hại tới danh dự của người khác có thể đưa tới tan vỡ hạnh phúc gia đình, sự nghiệp, việc học của nhân nhân. Khi ta ngồi lê đồi mách là ta đã lấy đi cái quý giá đáng để kể nói sự thật của người đó

“Con người thích nghe chuyện thêu dệt, với cái vẻ ngọt ngào và hậu quả cay đắng của nó. Như người nói chuyện nhảm nhí trái cây ngon ngọt, nó đi vào tai tâm sâu như tằm của con người” - Proverbs 18.8.

Có người tôi hỏi nếu không có gossip thì như thế nào, sự nói gì với nhau bây giờ. Có

Hội Chàng ‘Ngồi Lê Đồi Mách’

Tác Giả: Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

Chúa Nhật, 08 Tháng 3 Năm 2009 00:39

ngồi coi chúng nhọt mọt thọt giời trí, đũa đã câu chuyện làm ăn. Nghe ngửi u khi cũng gây khó khăn giao tiếp, vì nghe mọt ngửi nói xù u và ngửi khác thì mình lười tiếp hội bao giờ đến lười mình bỏ thêu dệt đây?!. Thế là giao tiếp trở thành dè dặt hẳn.

Câu chuyện mọt bà nọ truy n lan bả dốt và mọt ngửi đàn ông. Khi biết rằng mình đã làm hội thanh danh ngửi đó, nọ nhân xin lười và hội làm bốt cọt đi u gì để bù đắp. Ông ta đũa cho bà mọt túi lông gà, bỏ ra góc phòng tung lông trong gió. Làm xong, nọ nhân hội nhọt vọt đã để để tiếp hội cha. Số để nọt u bà lười m lười để cọt họt lông. Chúng bay tiếp tán khách nọt, làm sao lười m lười để cọt. Thế a rằng: nhọt ng lười bả dốt cọt a bà đã gây ra nhọt ng thọt hội không lười lười để cọt cho tôi. Chọt khác gì nhọt ng cái lông gà đã tung đi trong gió không sao nhọt lười để cọt.

Muốn hóng chuyện ngửi, hãy sẵn sàng khi ai đó mọt đũa:
Này bà có biết chuyện gì xảy ra cho con Xuân không?
Mày có muốn nghe tin cuội cùng vọt vọt chọt ng con Bích không?
Tao muốn hội ý kiển mày vọt vọt ông xọt p lẳng nhặng vọt cô Tình...
Này, tiếp chọt nói cho cọt u nghe thôi để y nhé..

Mà không muốn nghe hoọt cọt là nọt n nhân thì cũng dọt thôi. Bọt tính nhọt u ngửi là thích đũa chuyện. Nghe nên nhọt rằng mọt sọt vọt cọt đũa có mọt trái mọt phọt; rằng dù chọt là mọt chi tiết nhọt cũng để làm hội ngửi khác; rằng mách lười thọt ng bốt nguọt nọt sọt không cọt mọt. Ai trong chúng ta chọt ng có mọt sọt lười lười m lười nhọt nào đó. Nói cho nhau hay để thông cọt m, rằng ta cũng chọt là con ngửi thì có thọt giọt m nhọt ng soi mói, bâng quọt bóng gió vọt mình. Có ngửi cho là cọt Gossip vọt God là thọt ng sách.

“Nọt u thọt y ai để nhọt nói lên vọt mọt ngửi khác thì chọt ng nên nghe” - Timothy 5:19

Tác giọt “Words that hurt, Words that heal” Rabbi Joseph Teluskin: Gossip là mọt hình thọt cọt khọt ng bọt bọt ng lười nói. Mà “họt y hoọt thanh danh cọt a ai là phọt m mọt tiếp sát nhân”. Cách hội u hiọt u nhọt để chọt ng tiếp đi u đó là dọt i trá là để i đi n vọt sọt vọt cọt bọt ng vọt cọt làm cọt a mình; chọt y tiếp n có thọt bọt hiọt u nhọt m là đi u đó có thọt cọt”.

Theo Mark Twain, “Cọt n hai ngửi để làm tiếp thọt ng trái tim cọt a ta: ngửi i lên lút nói xọt u ta và ngửi i thuọt tiếp lười hành để ng đó vọt i ta”.

Hội Chứng ‘Ngồi Lê Đồi Mách’

Tác Giả: Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

Chúa Nhật, 08 Tháng 3 Năm 2009 00:39

Nếu có người hỏi có biết X nói gì về mình không, thì hãy can đảm trả lời: không biết và cũng không muốn nghe kể lời. Làm được như vậy thì không những đi ta thanh thản hơn mà cũng cho kẻ đó hay ta không muốn nghe chuyện thêu phi tào lao.

Cho đi bệnh mình. Và chờ Thời gian Để phán xét.